

тів, який усе частіше розглядається як чинник, що суттєво впливає на якість підготовки фахівців. Ефективність контролю залежить від рівня теоретичної підготовки викладача, а питання удосконалення його організації стають особливо актуальними з моменту впровадження в навчальний процес нових технологій навчання.

Проблема контролю знань і вмінь студентів завжди була у центрі уваги педагогів. Питання формування професійних педагогічних умінь, які забезпечують реалізацію педагогічної діяльності, досліджувалися В. П. Вонсович, Н. В. Кузьміною, Н. Ф. Талізіною, В. А. Якуніним. На сучасному етапі розвитку педагогічної науки проблема вдосконалення контролю знань і вмінь студентів базується на дослідженнях теоретичних основ професійної підготовки викладача, формування його професійних якостей, формування вмінь із розроблення дидактичних матеріалів для проведення контролю з економічних дисциплін. Багатоаспектність проблеми контролю зумовлює науковий пошук шляхів його вдосконалення, а саме: врахування особливостей контролю у навчальних закладах різних типів; узгодження умов діяльності викладачів і студентів у процесі контролю, вибір змісту, методів, форм, засобів контролю. Однак питання організації контролю у діяльності викладача та студента в наявних дослідженнях розглядаються як дещо ізольовані процеси. На практиці для більшості викладачів складність проведення контролю зумовлена відсутністю базової педагогічної освіти та спеціальної підготовки з питань організації контролю, а для студентів — недостатнім рівнем інформованості про необхідний результат навчання, що підлягає контролю. На сучасному етапі розвитку педагогічної науки проблема вдосконалення контролю знань і вмінь студентів базується на дослідженнях із теоретичних основ професійної підготовки викладача.

Актуальність і доцільність проблеми контролю зумовлені необхідністю подолання суперечностей між: необхідністю підвищення ефективності навчального процесу та недостатнім рівнем організації контролю, який не дозволяє одержати об'єктивну інформацію про хід навчально-пізнавальної діяльності; ізольованими умовами діяльності студента і викладача на етапах контролю та необхідністю узгодження цих умов; зростанням вимог до умінь викладача організувати контроль на всіх його етапах і відсутністю відповідних науково обґрунтованих рекомендацій.

Аналіз цих суперечностей окреслює потребу в теоретичному та практичному обґрунтуванні системи контролю знань і вмінь студентів і побудові моделі системи контролю. Дослідження генези контролю підтверджує його важливість як чинника, що суттєво впливає на якість засвоєння студентами знань. Узагальнення історичних даних дає можливість систематизувати відомості про контроль і виявити тенденції щодо урізноманітнення діяльності педагога з його організації. У сучасних умовах викладач повинен самостійно розв'язувати такі завдання, які раніше не входили у його компетенцію, зокрема організувати контроль так, щоб забезпечити відповідність цілей навчання й одержаного результату навчання, особливо у випадках його формування на стиках різних дисциплін.

Сучасні технології навчання (наприклад, модульна) зорієнтовані на якісне засвоєння студентом знань, формування яких відбувається під впливом систематичних обов'язкових перевірок якості їхнього засвоєння. У такій ситуації контроль виконує значно більшу кількість функцій, ніж за традиційного підходу до навчання, а саме: навчальну, контролюючу, виховну, коригуючу, мотиваційну тощо. Реалізація цих функцій у навчальному процесі пов'язана з умінням викладача обирати види, типи, методи контролю, розробляти (відповідно до етапу навчання) засоби контролю, здійснювати розподіл навчального матеріалу на модулі та визначати частоту контролю тощо. Модульна технологія навчання клінічних дисциплін передбачає активну участь студента у процесі контролю на всіх його етапах. У зв'язку з цим викладачу необхідно розширити аспекти співпраці зі студентом і врахувати особливості навчання дисциплін із різних циклів.

Гарматюк К.А., інспектор
кафедри статистики

ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасному світі інформаційні технології відіграють важливу роль у всіх сферах діяльності людини. Поява нових засобів зв'язку, подальший розвиток мережі Інтернет та електронних ресурсів, зростання обсягів використання новітніх комп'ютерних комплексів безпосередньо змінюють соціум у цілому, відбувається перехід від постіндустріального до інформаційного суспільства. Не є винятком в цьому процесі і галузь освіти, як та особлива галузь, перед якою постає важливе завдання — виховати та підготувати кваліфікованих фахівців, здатних активно включи-

тися в якісно новий етап розвитку сучасного суспільства, пов'язаний з інформатизацією. У свою чергу, науково-дослідницька діяльність, як важлива складова цілісної системи професійної підготовки фахівців, повинна постійно змінюватись і вдосконалюватись, активно використовуючи сучасні інформаційні технології у процесі свого подальшого розвитку.

Одним з найважливіших аспектів науково-дослідницької діяльності є пошук потрібної для наукової праці інформації, її аналіз. Сучасні інформаційні технології значно прискорюють процес пошуку інформації, дозволяють проводити гнучкий аналіз, отримувати необхідні дані своєчасно та з високим ступенем вірогідності. Окреслимо основні можливості засобів новітніх інформаційних технологій, котрі, в свою чергу повинні інтенсифікувати навчальний процес, створити нові підходи в науковій та педагогічній діяльності. Перерахуємо їх:

- негайний зворотний зв'язок між користувачем і засобами нових інформаційних технологій;
- комп'ютерна візуалізація навчальної інформації про об'єкти чи закономірності процесів, явищ, як таких, що реально відбуваються, так і «віртуальних»;
- архівне зберігання досить великих обсягів інформації з можливістю її передачі, а також легкого доступу та звернення користувача до бази даних;
- автоматизація процесів обчислювальної інформаційно-пошукової діяльності, а також обробки результатів навчального експерименту з можливістю багаторазового повторення фрагмента чи самого експерименту;
- автоматизація процесів інформаційно-методичного забезпечення, організаційного управління навчальною діяльністю та контролю за результатами засвоєння.

Реалізація цих можливостей у свою чергу дозволяє проводити в процесі науково-дослідницької діяльності реєстрацію, збір, накопичення, зберігання, обробку інформації про досліджувані об'єкти, явища, процеси, в тому числі такі, які реально протікають, і робить можливим передачу досить великих обсягів інформації, представленої в різних формах.

Враховуючи зазначені особливості засобів новітніх інформаційних технологій та можливості, які вони надають, доцільним буде окреслити основні умови, котрі необхідні для застосування новітніх інформаційних технологій у науково-дослідницькій діяльності. Насамперед, необхідні дві суто технічні умови — наявність сучасних комп'ютеризованих комплексів і високошвидкісне підключення до мережі Інтернет. Звернемо увагу також на необхідність своєчасної модернізації комп'ютерного обладнання, адже новостворювані програмні продукти вимагають відповідного технічного забезпечення сучасними технологічними розробками зі сфери ІТ-індустрії. Виконання цих умов надає можливість проводити педагогічну та науково-дослідницьку діяльність на якісно новому рівні.

Як уже зазначалось, одним з основних аспектів науково-дослідницької діяльності є пошук та аналіз інформації. З огляду на це важливим і необхідним є використання електронних ресурсів мережі Інтернет у якості джерел необхідної інформації в процесі науково-дослідницької діяльності. Особливою рисою електронних ресурсів є зберігання інформації в електронній, цифровій формі, що дозволяє принципово інакше створювати, зберігати, організовувати доступ і використовувати цю інформацію. Публічність і доступність сучасних електронних ресурсів надає всі можливості для отримання будь-якої необхідної для дослідника інформації, при чому в дуже стислі строки. Найбільш інформаційно місткими серед електронних ресурсів є електронні бібліотеки, саме вони є основним джерелом даних у будь-якій науково-дослідницькій діяльності. Електронні бібліотеки містять розгалужену систему каталогів, які, у свою чергу сприяють пошуку необхідної інформації.

Отже, необхідною умовою для застосування новітніх інформаційних технологій у науково-дослідницькій діяльності є наявність сучасних комп'ютерних комплексів, високошвидкісного доступу до мережі Інтернет, проведення своєчасної модернізації комп'ютерного обладнання та використання сучасних програмних продуктів. Виконання цих умов надає широкі можливості для пошуку та збору інформації, джерелом якої є електронні ресурси та електронні бібліотеки, стає можливим використання цієї інформації в процесі здійснення науково-дослідницької діяльності.

*Гордієнко І.В., к.е.н., доцент, доцент
кафедри інформаційних систем в економіці*

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВІДКРИТОЇ ОСВІТИ У ВНЗ

Розвиток сучасних навчальних технологій у вищому навчальному закладі має розглядатися в контексті розвитку актуальних концепцій освіти, серед яких найбільш визначальною у даний час